

Справа «Назібова проти Азербайджану»

(“Nasibova v. Azerbaijan”)

У рішенні, ухваленому 18 жовтня 2007 року у справі *«Назібова проти Азербайджану»* Суд постановив, що

- було порушення ст. 11 Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявниці 1 000 євро як компенсацію моральної шкоди та 2 000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявниця Шейда Каліл Назібова є громадянкою Азербайджану, народилася 1973 року і проживає у м. Баку. Вона була співзасновницею та директором «Медіа-Центру» – громадської організації, заснованої у червні 2001 року для сприяння та поширення журналістських свобод.

12 вересня 2001 року засновники цієї організації звернулися до Міністерства юстиції (далі – Міністерство) з питання реєстрації.

Уряд зазначав, що у листі від 11 жовтня 2001 року Міністерство офіційно інформувало засновників, що статут містив низку недоліків, які мали бути усунені.

Натомість заявниця стверджувала, що засновники не одержали такого листа.

12 вересня 2002 року вони знову звернулися із заявою про реєстрацію, подаючи доповнений текст статуту.

У січні 2003 року заявниця подала до суду скаргу проти Міністерства, зазначаючи про його неспроможність ухвалити рішення упродовж 10-денного строку. На той час такий строк був передбачений у Законі «Про реєстрацію юридичних осіб». У цьому ж нормативному акті відзначалося, що у разі наявності в установчих документах недоліків, які

могли бути виправлені, Міністерство мало повернути засновникам відповідні документи із наданням супутніх вказівок. Для цього також існував 10-денний термін.

Ухвалення рішення стосовно повторного подання документів мало бути зроблено у 5-денний строк.

27 січня 2003 року Міністерство повернуло заявниці установчі документи разом з листом, у якому вказувалось, що статут організації не відповідав вимогам Закону «Про громадські організації».

У лютому 2003 року суд відмовив заявниці у задоволенні її скарги. Суд визнав законною відмову Міністерства зареєструвати організацію на тій підставі, що статут організації не відповідав вимогам Закону «Про громадські організації». Апеляційна скарга заявниці на це рішення також задоволена не була.

Зміст рішення Суду

Спираючись на ст. 11 Конвенції, заявниця скаржилась на істотні зволікання із розглядом її заяви про реєстрацію організації. Також вона зазначала про порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції, стверджуючи про несправедливість судового провадження за її скаргою.

Суд передусім визнав прийнятною лише ту частину скарги, яка стосувалася подій, що трапилися після 15 квітня 2002 року, тобто після набуття Конвенцією чинності щодо Азербайджану.

Суд нагадав, що відмова Міністерства відповісти упродовж визначеного законом 10-денного строку на запит про реєстрацію фактично означала відмову зареєструвати організацію. Якщо організація не набувала статусу юридичної особи, то її правоздатність була істотно меншою, ніж юридичний статус зареєстрованих громадських об'єднань. Оскільки тривале зволікання сталося внаслідок вини Міністерства, воно має

розглядатися втручанням у право заявниці та інших засновників Медіа-Центру на свободу об'єднання.

Суд відзначив, що Уряд виявився неспроможним надати надійні докази на доведення свого твердження про те, що Міністерство відповіло на перший запит організації листом від 11 жовтня 2001 року. Відтак Суд встановив, що першу формальну відповідь Міністерство надало тільки 27 січня 2003 року, тобто після спливу 1 року та 4 місяців від дати, коли організація зробила свій запит (12 вересня 2001 року). Суд далі зауважив, що останніх 9 місяців цього зволікання припадає на період після 15 квітня 2002 року. Отож, Суд дійшов висновку про те, що Міністерство порушило встановлений законом 10-денний строк розгляду відповідної заяви.

Відповідь на друге звернення організації від 12 вересня 2002 року було надана Міністерством після спливу понад 4-х місяців від дати його надходження. Цей період також порушував встановлений законом 10-денний строк.

Суд далі нагадав свій колишній висновок про те, що Закон «Про реєстрацію юридичних осіб» не забезпечував достатні гарантії від зволікання під час здійснення процедури реєстрації.

Суд нарешті відзначив, що визнання ним порушення встановленого законом строку розгляду відповідної заяви, а також його висновок про відсутність у законодавстві достатніх гарантій від зволікання означали встановлення Судом того, що втручання не було «передбачено законом». Тому мало місце порушення ст. 11 Конвенції.

Суд вирішив, що не було необхідності розглядати окремо скаргу заявниці на порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції, а саме її твердження про те, що національні суди не розглянули певні аргументи заявниці та не взяли до уваги усіх доказів.

